

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou v právní věci žalobkyně: **P.M.**, zastoupené *opatrovníkem*: J. M., narozená X, obě bytem V., proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 (dále jen **ČSSZ**), v řízení o žalobě ze dne 31.8.2016 proti rozhodnutí žalované ze dne 30.6.2016 č.j. X o *invalidní důchod*,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalované ze dne 30.6.2016 č.j. X se z r u š u j e pro vady řízení a věc se v r a c í žalované k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou žalobou ze dne 31.8.2016 se žalobkyně domáhala přezkoumání *napadeného rozhodnutí ze dne 30.6.2016 č.j. X*, jehož kopii připojila, kterým žalovaná zamítla její námitky a potvrdila *rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 16.3.2016*, jímž byla zamítnuta její žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o *důchodovém pojištění* (dále jen **zákon**). V odůvodnění rozhodnutí ze dne 30.6.2016 bylo uvedeno, že při novém posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobkyně v řízení o námitkách dne 19.5.2016 lékař ČSSZ dospěl k závěru, že jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jde o invaliditu druhého stupně, když její pracovní schopnost poklesla o 50%, den vzniku invalidity stanoven na 15.1.2015 psychiatrickým vyšetřením a rozhodující příčinou je lehká DMO (*dětská mozková obrna*) s kvadruparetickým postižením s lateralizací vpravo a lehké mentální postižení, F 70.0. Rozhodující zdravotní postižení bylo lékařem ČSSZ hodnoceno dle kapitoly VI, položky 1c) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., o *posuzování*

invalidity (dále jen **vyhláška**), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 50%. Dále bylo uvedeno, že lékař ČSSZ souhlasí s hodnocením první instance, ale nesouhlasí s datem vzniku invalidity, které stanovuje na 15.1.2016, tj. psychiatrickým nálezem. Rovněž bylo zdůrazněno, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí byla invalidní pro invaliditu druhého stupně, avšak nezískala potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod dle § 40 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona, neboť do 30.3.2016 plnila povinnou školní docházku ve smyslu § 20 odst. 6 zákona, tudíž do data vzniku invalidity, tj. do 15.1.2015, nezískala žádnou dobu pojištění, tedy ani jeden den pojištění, neboť se nejednalo o dobu studia na střední nebo vysoké škole v České republice. Žalobkyně je sice vedena v evidenci Úřadu práce ČR, ale až od 1.4.2016, tj. po vzniku invalidity. Závěrem bylo uvedeno, že žádost žalobkyně o invalidní důchod je zamítnuta nikoliv proto, že by nebyla uznána invalidní, ale pro nesplnění zákonné podmínky získání potřebné doby pojištění, proto nebylo jejím námitkám vyhověno.

Žalobkyně v žalobě vyjádřila nesouhlas s napadeným rozhodnutím, neboť dle ní se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který stručně popsala, proto požadovala jeho nové posouzení i zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.

Z obsahu *vyžádaného posudkového spisu* Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen **OSSZ**) Karlovy Vary vedeného ohledně žalobkyně a v něm založeného *záznamu o jednání a posudku o invaliditě této OSSZ ze dne 14.12.2015 i ze záznamu o jednání a posudku o invaliditě v řízení o námitkách vypracovaného ČSSZ pracoviště Plzeň dne 19.5.2016* soud zjistil, že žalobkyně byla uznána invalidní podle § 39 odst. 1 zákona pro invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole VI., položce 1c) přílohy vyhlášky, pro něž byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 50%; lékař OSSZ stanovil datum vzniku invalidity 2.9.2012 a oproti tomu lékař ČSSZ stanovil datum vzniku invalidity 15.1.2015, tj. psychiatrickým vyšetřením. Stanovená míra poklesu ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nebyla změněna žádným z posudkových lékařů, doba platnosti posudku: trvale.

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě dne 18.10.2016 za současného stavu setrvala na svém rozhodnutí ze dne 30.6.2016 a navrhla k důkazu posudek příslušné Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen **PK MPSV** či **komise**) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Ze zasláního *dávkového spisu vedeného žalovanou ohledně žalobkyně* vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 30.6.2016 bylo dle dodejky žalobkyni doručeno dne 7.7.2016.

V této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o *organizaci a provádění sociálního zabezpečení*. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován v soudem prodloužené lhůtě po jednání konaném dne 15.2.2017 za účasti odborného lékaře z oboru neurologie i žalobkyně

a její matky. Z obsahu tohoto posudku soud mimo jiné zjistil, že *k datu vydání napadeného rozhodnutí* (30.6.2016) byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona, šlo o invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona, ale nešlo o invalidu třetího stupně, protože šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 50%, nedosahoval však více než 69%; *datum vzniku invalidity komise stanovila 15.1.2015 psychiatrickým nálezem*, tj. shodně s lékařkou námitkového řízení (*doba platnosti: trvale*). Dle komise je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se stěžejním dopadem na výši pracovní schopnosti DMO s lehkou kvadrusymptomatologií korespondující s lehkou mentální retardací a poruchou přizpůsobení. V souladu s provedeným neurologickým vyšetřením v komisi a dle doložené dokumentace klasifikovala souhrnný motorický deficit jako velmi lehký s minimálním až naznačeným pravostranným postižením, s převažujícím lehkým funkčním nálezem na levostranných končetinách. Za dominující považovala psychickou složku onemocnění charakteru lehké mentální retardace s dyslalií, se sekundární poruchou adaptace a přizpůsobení. Rozhodující postižení hodnotila PK MPSV v komplexu verifikovaného psychického a neurologického deficitu jako středně těžké dle kapitoly VI, položky 1c) přílohy vyhlášky, pro kterou se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 40-60%. Při lehkém motorickém postižení neurčila PK MPSV procentuální ztrátu v horní procentní limitaci, ale ve středu uvedeného rozpětí, tj. ve výši 50% - shodně s OSSZ i námitkovým řízením. Žalobkyně dle komise není schopna psychicky náročné práce, práce spojené s termínovanými úkoly, nočními směnami, ve vypjatých stresových situacích, není schopna výkonu těžké fyzické práce, práce spojené s manipulací těžkými břemeny; je schopna jednodušší a časově omezené pracovní činnosti respektující uvedená omezení. (*Stejnopis posudku byl doručen žalobkyni i žalované.*)

Následně *dne 17.3.2017 soud požádal PK MPSV o doplnění posudku*, jelikož dle něho dosud nejsou pro osoby nemající medicínské vzdělání dostatečně srozumitelným způsobem vyjádřeny všechny rozhodné skutečnosti v takovém rozsahu, aby posudek v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti obstál. Kromě jiného soud poukázal i na jím zjištěnou skutečnost, že rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 7.12.2016 sp.zn. 23Nc 3624/2016, nyní vedeno pod sp. zn. 0 P 24/2017, byla žalobkyně omezena ve svéprávnosti na základě znaleckého posudku MUDr. P. K. ze dne 7.11.2016, když návrh na zahájení řízení byl podán dne 12.4.2016.

V soudem prodloužené lhůtě PK MPSV vypracovala *doplnění posudku po jednání konaném dne 19.7.2017* za účasti odborného lékaře z oboru psychiatrie, kdy uvedla, že podrobně prostudovala nově doloženou dokumentaci z dubna 2017, samostatně i v souvislosti s odbornou dokumentací doloženou před rozhodným datem (30.6.2016) a dospěla k částečně odlišnému posudkovému závěru v komparaci s posudkovým závěrem z 15.2.2017. Vzhledem k minimálnímu reziduálnímu neurologickému nálezu po DMO a v souladu s prokazatelným vývojem psychického postižení směřujícím od fáze lehké mentální retardace až do fáze retardace středně těžké až těžké (*psychologické vyšetření z 27.4.2017*), stanovila proto k datu vydaného rozhodnutí, tj. 30.6.2016, hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu mající nejpodstatnější dopad na ztrátu pracovní schopnosti žalobkyně lehkou mentální retardaci prvotně zmíněnou v dg. závěru psychiatrického vyšetření 15.1.2015, posléze téměř jednoznačně potvrzenou psychologickým vyšetřením z 26.4.2015 (95% *diagnostická*

verifikace, IQ v rozpětí 52-69%) s následnou reverifikací psychiatrickým vyšetřením dne 30.5.2016. Procentuální ztrátu pracovní schopnosti proto komise hodnotila dle kapitoly V, pol. 8b) přílohy vyhlášky ve výši 45% a vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu (zbytkový neurologický nález) tuto míru dle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvýšila o 5 %, takže celkově činí 50%. Datum vzniku invalidity určila komise psychiatrickým vyšetřením z 30.5.2016 v souladu s genezí verifikace rozhodujícího postižení. Z výše uvedeného vyplývá, že co do uznání stupně invalidity a výše procentní ztráty pracovní schopnosti byla komise v korelaci s OSSZ i námitkovým řízením, rozchází se pouze stanovením rozhodujícího zdravotního postižení. Závěrem ještě komise uvedla k výsledkům psychologického vyšetření ze dne 27.4.2017, že dokladované vyšetření prokazuje progresi zdravotního stavu, fáze lehké mentální retardace je nahrazena fází retardace středně těžké, susp. až těžké, což již nekoresponduje s pracovním zařazením. Od 11/2016 je žalobkyně též soudním rozhodnutím zbavena (správně – omezena) svéprávnosti. Dokladované zhoršení zdravotního stavu po datu vydaného rozhodnutí (30.6.2016) nelze hodnotit v současném řízení, ale bude zhodnoceno v řízení po podání nové žádosti, a to o změnu výše invalidního důchodu. (Stejnopis doplnění posudku byl doručen žalobkyni i žalované.)

S účinností od 1.1.2010 je stanoveno v § 39 zákona následující:

(1) Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

(2) Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla

- a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
- b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
- c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.

(3) Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. Podmínky pro toto zvýšení byly v této věci shledány, jak uvedeno shora.

Dle § 38 písm. a) zákona má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.

Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb. v platném znění (soudní řád správní,

dále jen **s.ř.s.**), soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Ve věcech důchodového pojištění *rozhoduje specializovaný samosoudce*, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.).

Podle § 76 odst. 1 písm. a), b) s.ř.s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí a proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění.

Dle § 78 odst. 1 věta první, odst. 4 a 5 s.ř.s. je-li žaloba důvodná, soud zruší napadené rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému, a právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán. Podle § 75 odst. 1 s.ř.s. je *pro soud rozhodující skutkový a právní stav*, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci *k datu 30.6.2016*, a je povinen přezkoumat napadený výrok v mezích žalobních bodů uvedených v žalobě (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.).

Žalobkyně se podanou žalobou domáhá přiznání výplaty invalidního důchodu z důvodů v ní uvedených. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 15.2.2017 a jeho doplnění ze dne 19.7.2017 *má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované ČSSZ se u žalobkyně jednalo o invaliditu druhého stupně, ale s datem vzniku 30.5.2016*, proto je *žaloba podaná důvodně*, a *soud tedy napadené rozhodnutí žalované ze dne 30.6.2016 zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení* (§ 78 odst. 1 věta první, odst. 4 s.ř.s.) *spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně*. Žalovaná si totiž neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV ze dne 15.2.2017 a zejména jeho doplnění ze dne 19.7.2017 *zdravotní stav žalobkyně od 30.5.2016 a tedy i k 30.6.2016 odpovídal nadále druhému stupni invalidity, když míra poklesu její pracovní schopnosti činila rovněž 50%*. Komise ale v doplnění posudku dospěla k částečně odlišnému posudkovému závěru v komparaci se svým výše uvedeným posudkovým závěrem ze dne 15.2.2017, kdy *datum vzniku invalidity určila psychiatrickým vyšetřením ze dne 30.5.2016* v souladu s genezí verifikace rozhodujícího postižení žalobkyně. Předmětný nedostatek byl způsoben zejména při vypracování podkladového rozhodnutí na ČSSZ v řízení o námitkách žalobkyně, kdy byl stanoven datum vzniku invalidity 15.1.2015, jak uvedeno shora, i když je třeba zdůraznit, že *komise tak rozhodla až na základě dalších podkladů, které však neměl posudkový lékař OSSZ ani ČSSZ k dispozici* (např. *psychiatrické vyšetření ze dne 30.5.2016 či zpráva z Pedagogicko psychologické poradny ze dne 25.4.2017*).

Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobkyně je invalidní pro invaliditu druhého stupně od 30.5.2016, o čemž vydá rozhodnutí, které bude

mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – vznik invalidity od uvedeného data, čímž bude realizovat rozsudek Krajského soudu v Plzni č.j. 16Ad 90/2016-56 ze dne 25.7.2017, když rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu by byla vydala žalovaná i v případě zjištění invalidity žalobkyně a získání potřebné doby pojištění od uvedeného data již v řízení o námitkách. Vzhledem k tomu, že dle potvrzení Úřadu práce ze dne 26.10.2016 i ze dne 2.3.2017 byla žalobkyně k tomuto datu od 31.3.2016 vedena jako uchazečka o zaměstnání, splnila tím i k datu vzniku invalidity druhého stupně (30.5.2016) další zákonnou podmínku a to potřebnou dobu pojištění, když v té době byla ještě mladší 20 let. V zákoně o důchodovém pojištění a jeho prováděcích předpisech jsou konstruovány podmínky, které musí pojištěnec splnit, aby mu mohl být přiznán invalidní důchod, velmi striktně. *Při posuzování nároku na invalidní důchod je tedy možno vycházet pouze ze zdravotního stavu žadatele (pojištěnce), tj. žalobkyně, tedy přiznané invalidity, za současného splnění další zákonné podmínky, a to potřebné doby pojištění stanovené v § 40 odst. 1 písmeno a) a odst. 2 zákona, dle nichž potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku do 20 let méně než jeden rok a zjišťuje se z období před vznikem invalidity, tudíž získá-li invalidní pojištěnec potřebnou dobu pojištění, bude mu přiznána i výplata invalidního důchodu.*

Dále soud konstatuje, že obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí žalované ze dne 30.6.2016 je zcela nedostatečný, jelikož z něho není vůbec zjistitelné, kterého dne, kterou OSSZ a s jakým výsledkem byl posouzen zdravotní stav žalobkyně v řízení po podání její žádosti o invalidní důchod sepsané dne 21.10.2015 na OSSZ Karlovy Vary, i když se jedná o rozhodnou skutečnost, kterou je nezbytně třeba uvést v odůvodnění rozhodnutí o námitkách. Neuvedení těchto rozhodných skutečností činí rozhodnutí značně nesrozumitelným, jelikož na základě tohoto posouzení OSSZ je zřejmé, zda se jedná či nejedná o invaliditu a teprve poté je vydáno (prvostupňové) rozhodnutí, v této věci rozhodnutí ze dne 16.3.2016, proti němuž následně podala žalobkyně námitky. Přitom nelze přehlédnout, že rozhodnutí v řízení o námitkách jsou zpracována osobami s právníckým vzděláním.

O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšná žalobkyně nepožadovala náklady tohoto řízení, proto žádnému z účastníků řízení nebyla náhrada nákladů řízení přiznána.

Soud ještě připomíná, že žalobkyně (její opatrovník) má možnost s ohledem na závěr doplnění posudku PK MPSV ze dne 19.7.2017 podat ihned žádost o změnu stupně invalidity, tj. z druhého na třetí stupeň, u příslušné OSSZ Karlovy Vary, jelikož po vydání napadeného rozhodnutí, tj. po 30.6.2016, došlo ke zhoršení jejího zdravotního stavu, což mimo jiné způsobilo i omezení svéprávnosti žalobkyně, jak vyplývá z pravomocného rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 7.12.2016 sp. zn. 23 Nc 3624/2016 (nyní vedeno pod sp. zn. 0 P 24/2017), přičemž opatrovníkem žalobkyně byla jmenována její matka J.M. (výrok III.).

Poučení : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V Plzni dne 25. července 2017

JUDr. Alena Hocká
samosoudkyně